

HOLLAND FESTIVAL '78

woensdag 14 juni
GOUDA ~ Grote of St.Janskerk

STICHTING DE NEDERLANDSE BACHVERENIGING

KOOR VAN DE NEDERLANDSE BACHVERENIGING
AMSTERDAMS KAMERORKEST - ENSEMBLE "QUINK"
Hans Broekman - orgel/clavecimbel
dirigent: CHARLES DE WOLFF

p r o g r a m m a

Antonio Vivaldi
(1678-1741)

Magnificat

Inge van Harmelen - sopraan
Marion van den Akker - sopraan
Jos van der Lans - tenor

Henry VIII
(1491-1547)
Traditional

Pastime with good company

Irish air

Greensleeves
(arr.: R.Vaughan Williams)
Down by the sally gardens
(arr.: J.Vine)

Edward Elgar
(1857-1934)
Charles Wood
(1866-1926)

My love dwelt in a Northern
land
Full Fathom Five

Ensemble "QUINK"
Paula de Wit - sopraan
Margreet Honig - sopraan
Wilma Bos - alt
Maarten Koningsberger - tenor
Marcel Moester - bas
Fons Orie - bas

p a u z e

Joh.Seb.Bach
(1685-1750)

Cantate 212 "Mer hahn en
neue Oberkeet" - Bauernkantate

Regina Werner - sopraan
Max van Egmond - bariton

Antonio Vivaldi
(1678-1741)

Gloria

Marion van den Akker - sopraan
Inge van Harmelen - sopraan
Marja Pool - alt
Jos van der Lans - tenor

Koor van de Nederlandse Bachvereniging op de trappen van de Thomaskirche te Leipzig.

Amsterdams Kamerorkest

Charles de Wolff

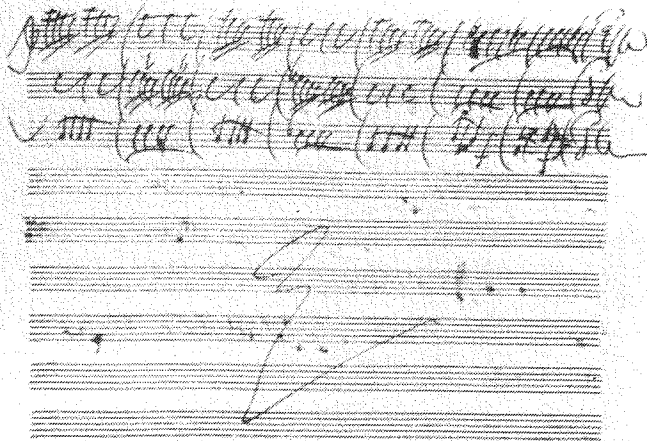

Hans Broekman

Antonio Vivaldi (1678 - 1741)

Antonio Vivaldi werd op 4 maart 1678 te Venetië geboren.

Hij was de zoon van een barbier, die ook als violist een zekere bekendheid genoot. De eerste lessen op het instrument dat hij later zo virtuoos zou bespelen, heeft de jonge Antonio zeker van zijn vader gehad. Veel tijdgenoten van Vivaldi waardeerden hem meer als violist dan als componist. Aanvankelijk leek een muzikale loopbaan niet voor hem weggelegd. Hij volgt een priesteropleiding en wordt in 1703 gewijd. Daar blijft het echter bij, want uit niets blijkt dat hij ooit een kerkelijk ambt heeft bekleed. In het jaar van zijn wijding wordt bij benoemd als leraar viool aan het " Ospedale della Piëta", in zijn vaderstad. Dit instituut had toen, evenals de drie andere ospedali in Venetië, al een lange geschiedenis achter de rug. Begonnen als tehuizen voor wezen en buitenechtelijke of anderszins ongewenste kinderen, ontwikkelden de ospedali zich tot internaten, merkwaardigerwijs alleen voor meisjes. De muzikale opvoeding ging er een steeds belangrijker rol spelen, zodat tenslotte de professionele muzikale ensembles die er waren over heel Europa beroemd werden. Aan het Ospedale della Piëta is Vivaldi, in verschillende functies, tot kort voor zijn dood verbonden geweest. Alleen zijn reizen vormden onderbrekingen. Omdat in Venetië nooit iets zonder muziek gebeurde, was Vivaldi gedwongen tot een grote productie, kerkelijke zowel als wereldlijke, vocale en instrumentale muziek. Hij componeerde echter ook wel, nadat hij vrij snel beroemd was geworden, op bestelling. Vanaf 1713 gaat hij zich bovendien bezighouden met de opera, zowel als componist, als impressario. Opera in Venetië was in die dagen "Big Business". Vivaldi moet, naast een flinke dosis koopmanschap, wel over een onuitputtelijke energie beschikt hebben, om ondanks zijn slechte gezondheid, een rol van betekenis te hebben kunnen spelen in dat roerige en lang niet altijd even frisse wereldje. Vivaldi zelf zegt 100 opera's te hebben geschreven; de

Vivaldi's handschrift. Detail uit het Allegro van zijn 6e Concert.

Vivaldi (tekening van Pietro Longhi)

vrij recente "Verzeichnis der Werke Antonio Vivaldi" van P.Ryom, vermeldt er ruim 50.

Vivaldi heeft vrij veel gereisd: Hij was in Oostenrijk, Duitsland, Frankrijk en in Nederland. In 1737 was hij in Amsterdam om er bij te dragen aan de feestelijkheden ter gelegenheid van het eerste eeuwfeest van de Stadsschouwburg. Wellicht is hij er al eerder geweest in verband met de publicatie van zijn werken door daar gevestigde uitgevers. Zijn laatste reis is met de nodige raadsels omgeven. In 1740 vertrekt hij om onbekende redenen uit Venetië naar Wenen. Daar wordt op 18 juli 1741, de man die altijd geld wist te maken, "van de armen" begraven.

Vrij snel raakt zijn werk, ook in Venetië, in vergeetelheid, om veel later dan de meeste Barok muziek, herontdekt te worden. Dan ook blijken de transcripties die Johann Sebastian Bach maakte van een aantal concerten van Vivaldi, hun glans niet te ontlennen aan de genialiteit van de "bewerker", zoals men meende te moeten aannemen.

Vivaldi schiet als een komeet omhoog. Zo snel, dat "deskundigen" nogal geneigd zijn hun neus op te halen voor een zo plotselinge populariteit. Wel is dan op Vivaldi's grootheid veel afgedongen. Dit is even tenonrechte als het gemakkelijk dwepen met hem, dat door Jasperina de Jong in het "Vivat Vivaldi" zo treffend aan de kaak gesteld wordt. Vast staat - afgezien van de bekoring die van zijn werk zelf uitgaat - dat Vivaldi van grote betekenis is geweest voor de ontwikkeling van het slo concert.

De in COMU verenigde instellingen zijn van mening, dat het tijd wordt meer aandacht te besteden aan Vivaldi's vocale werken. Veel hiervan is nog ontoegankelijk. Vanavond worden werken uitgevoerd die al geruime tijd beschikbaar zijn; een bescheiden begin dus. Maar het is te hopen dat het nog ooit zal komen tot een heropvoering van een van Vivaldi's opera's. Gezien de kwaliteit van de bekende kerkelijke vocale werken is het moeilijk aan te nemen dat alle "50" of "100" opera's beter in de archieven kunnen blijven.

de levissola
Mevrouw non avarissimo le via...
ave il più...
...
Antonio Vivaldi

Vivaldi's handschrift. Detail van zijn brief aan Marchese Bentivoglio

Vivaldi
Caricatuur door
Pier Leone Ghezzi

Inge van Harmelen

Marion van den Akker

MAGNIFICAT

Magnificat anima mea Dominum.
Et exultavit spiritus meus in Deo salutari meo.
Quia respexit humilitatem ancillae suae:
ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes genera-
tiones.
Quia fecit mihi magna qui potens est
et sanctum nomen ejus.
Et misericordia ejus a progenie in progenies
timentibus eum.
Fecit potentiam in brachio suo:
dispersit superbos mente cordis sui
Deposuit potentis de sede et exaltavit humiles.
Esurientes implevit bonis et divites dimisit inanes.
Suscepit Israel puerum suum
recordatus misericordiae suae.
Sicut locutus est ad patres nostros
Abraham et semini ejus in saecula.
Gloria Patri et Filio, et Spiritui Sancto:
sicut erat in principio,
et nunc, et semper, et in saecula saeculorum. Amen.

Magnificat (vertaling Huub Oosterhuis)

In zing van ganse harte voor de Heer,
ben opgetogen om mijn God en redder,
want Hij had oog voor mij, zijn dienaars,
maar wie ben ik dat Hij mij heeft gevraagd.

Nu mag ik mij voortaan gelukkig prijzen
dat Hij zo grote dingen aan mij deed
en alle eeuwen stemmen met mij in:
de Heer is machtig en zijn naam is heilig.

Iedere tijd opnieuw gaat zijn genade
naar allen die eerbiedig met Hem leven;
genade is zijn kracht, maar alle hoogmoed,
al onze eigenwaan ontmaskert Hij.

Alle machthebbers stoot hij van hun tronen
arme en kleine mensen maakt Hij groot,
wie honger hebben geeft Hij overvloed
en rijken stuurt Hij heen met lege handen.

Altijd is Hij zijn volk nog trouw gebleven
altijd bezorgd om Israël, zijn dienstknecht.
Zo had Hij het beloofd aan onze vaders
aan Abraham en aan zijn volk, voorgoed. Amen.

Ensemble "Quink"

PASTIME WITH GOOD COMPANY

Pastime with good company
I love and shall until I die.
Grudge who lust, but none deny;
So God be pleased, thus live will I;
For my pastance,
Hunt, sing and dance,
My heart is set
All goodly sport
For my comfort
Who shall me let?

Youth must have some dalliance,
Of good or ill some pastance;
Company methinks then best
All thoughts and fancies to digest,
For idleness
Is chief mistress
Of vices all:
Then who can say
But mirth and play
Is best of all?

Onder het motto "goede muziek is goede muziek" heeft het vocaal ensemble Quink een repertoire opgebouwd waarin 16e eeuws naast experimenteel staat en luchtige volksliedjes serieus afsteken bij klinklare close harmony. Daarmee zijn ze in staat originele thema's door hun programma te vlechten; zo hebben ze onlangs een publiek van jong en oud bijna een uur toegezongen over katten, vlooien, een krokodil en andere boeiende beesten. Maar de duidelijkste rode lijn die hun optreden kenschetst is het aanstekelijke plezier in samen muziek maken. De groep van vijf is voor dit concert uitgebreid met een zesde stem, waarmee een nog grotere flexibiliteit in het stemmengebruik mogelijk werd.

PASTIME WITH GOOD COMPANY

Goed gezelschap met vertier
Verblijdt mij heel mijn leven hier.
Benijd, als je maar niet beklagt;
Ik leef zoals het God behaagt;
Mijn tijdverdrijf,
Zang, dans en jachtbedrijf;
Mijn zinnen zijn gezet
Op elk vermaak
Juist naar mijn smaak.
Wie is er die 't mij let?

Dartelen hoort bij de jeugd,
Wat bezigheid in kwaad of deugd;
Het gezelschap dat ik wil
Kan weg met elk' idee of gril,
Want ledigheid
Is hoogste meid
Van wat niet deugd;
Dus ik beweere
Er is niet méer
Dan spel en vreugd

Company with honesty
Is virtue, vices to flee;
Company is good and ill,
But every man hath his free will.
The best ensue
The worst eschew
My mind shall be;
Virtue to use,
Vice to refuse,
Thus shall I use me.

GREENSLEEVES

Alas, my love, you do me wrong
To cast me off, incourteously
And I have loved you so long
Delighting in your company
Greensleeves was all my joy,
Greensleeves was my delight,
Greensleeves was my heart of gold
And who but my Lady Greensleeves
Well I will pray to God on high,
That thou my constancy may'st see,
For I am still thy lover true:
Come once again and love me.
Greensleeves was all my joy
Greensleeves was my delight
Greensleeves was my heart of Gold
And who but my Lady Greensleeves

DOWN BY THE SALLY GARDENS

Down by the sally gardens
My love and I did meet;
She passed the sally gardens
With little snow-white feet.
She bid me take love easy,
As the leaves grow on the tree;
But I, being young and foolish,
With her did not agree.

Kan het gezelschap eerlijk zijn,
Verjaagt de deugd alle vernijn;
Gezelschap dat is goed en slecht
Maar vrije wil is ieders recht.
Volg' het goed,
Voor kwaad behoed'.
Stel ik mij voor;
Deugd te belei'n
Ondeugd te mij'n
Zo leef ik door.

GREENSLEEVES

Mijn lief je doet mij onrecht aan
Onvriendelijk scheid je mij af
Zo lang bood ik mijn liefde aan,
Daar je gezelschap vreugd' mij gaf.
Greensleeves was al mijn vreugd;
Greensleeves was mijn genot,
Greensleeves was mijn gouden hart,
Slechts mijn Vrouwe met mouwen van groen.
God in de hoge bid 'k oprecht
Dat je ziet mijn standvastigheid,
Jé minnaars trouw, zoals gezegd:
Kom terug en bemin me, als altijd.
Greensleeves was al mijn vreugd;
Greensleeves was mijn genot,
Greensleeves was mijn gouden hart,
Slechts mijn Vrouwe met mouwen van groen.

DOWN BY THE SALLY GARDENS

Ginds bij de wilgengaarden
heb ik mijn lief ontmoet.
Zij liep door wilgengaarden,
Met klein' sneeuw witte voet.
Zij vroeg: neem liefde makkelijk,
als 'n boom zijn blad'ren draagt;
maar ik in jeugd en dwaasheid
deed niet als 't haar behaagd'.

In a field by the river
My love and I did stand,
And on my leaning shoulder
She alid her snow-white hand.
She bid me take life easy,
As the grass grows on the weirs;
But I was young and foolish,
And now am full of tears.

MY LOVE DWELT

My love dwelt in a Nothern land,
A dim tower in a forest green
Was his, and far away the sand
And gray wash of the waves were seen
The woven forestboughs between:

And trough the Nothern summer night
The sunset slowly died away,
And herds of strange deer, silver-white,
Came gleaming through the forest gray,
And fled like ghosts before the day.

And oft, that month, we watch'd the moon
Wax great and white o'er wood and lawn,
And wane, with waning of the June,
Till, like a brand for battle drawn,
She fell, and flamed in a wild dawn.

I know not if the forest green
Still girdles round that castle gray,
I know not if the boughs between
The white deer vanish ere the day:
The grass above my love is green,
His heart is colder than the clay.

Mijn lief en ik, wij stonden
in 't veld aan 'n waterkant;
op mijn gebogen schouder
legd' ze haar blanke hand.
Zij vroeg: leef't leven makkelijk,
als 't gras groeit aan de dijk,
maar ik door jeugd en dwaasheid
ben nu slechts tranen rijk.

MY LOVE DWELT

Mijn lief woond' in het Noorderland,
Bezat een grauwe toren in 't groene woud
En in de verte, zichtbaar door't kreupelhout,
De grijze golven van de branding, en het zand.

En, langzaam, de zonsondergang,
Stierf in de noorder zomernacht
In 't grijze bos, glanz'nd, vreemd in zilvervacht:
Herten; zij vluchten als geesten, voor 't dagen bang.

Wij zagen die maand de maan,
Wassen en afnemen over weide en struweel,
Tot, vlammend als 'n toorts op 't strijdtoneel,
Z' in wilde dageraad moest ondergaan.

Ik weet niet of het groene woud
Nog steeds dat grijze slot omgord,
Of herten tussen 't kreupelhout
Verdwijnen, als het dag weer wordt:
Als klei, mijn liefstes hart ligt: koud,
Daar waar het gras steeds groen weer wordt.

FULL FATHOM FIVE

Full fathom five thy father lies
Of his bones are coral made,
Those are pearls that were his eyes,
Nothing of him that doth fade,
But doth suffer a sea-change into something
rich and strange:
Sea-nymphs hourly ring his knell,
Hark, now I hear them ding-dong bell

FULL FATHOM FIVE

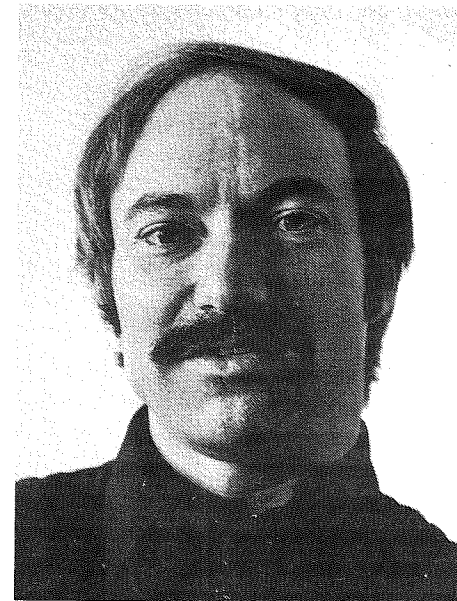
Uw vader ligt vijf vadem diep,
van zijn botten werd koraal,
van zijn ogen paarlen schiep,
de zee, zij vermaakt hem helemaal,
zonder dat er iets vergaat,
in haar rijke, vreemde staat:
zijn doods-klok kleppen de nymphen der zee
Let op, ik hoor ze, luister mee.

Joh. Seb. Bach - Cantate 212 "Mer hahn en neue
Oberkeet".

De Cantate 212, wellicht beter bekend als de
"Bauernkantate" werd geschreven ter gelegenheid van
de benoeming van Kamerheer Karl Heinrich von Dieskau
tot Heer van Kleinzschocker, een plaatsje in de
buurt van Leipzig, op 30 augustus 1742. Bach werd
tot het componeren van deze Cantate aangezet door
tekstschrijver Henrici (Picander), die bij de be-
lastingsdienst werkte en als belastingincasseerder
ondergeschikte van von Dieskau was. Aangenomen
mag worden dat Bach ook contact had met von Dieskau
aangezien diens vrouw in 1752 peettante was van de
eerste zoon van Wilhelm Friedemann Bach.
Bach's liefde voor het boertige inspireerde hem
tot het schrijven van deze muziek, waarbij hij er
blijkbaar plezier aan beleefde een werk vrijwel
geheel in de wereldlijke volkston te componeren.
De instrumentale bezetting is gebaseerd op die
van een dorpsorkest.
De tekst is in Saksisch dialect geschreven en
doorspekt van plaatselijk idioom.

Regina Werner

Max van Egmond

Bauerncantate BWV 212

Mer hahn en neue Oberkeet
An unsern Kammerherrn.
Ha gibt uns Bier, das steigt ins Heet,
Das ist der klare Kern.
Der Pfarr' mag immer büse tun;
Ihr Speelleut, halt euch flink!
Der Kittel wackelt Mieken schun,
Das klene luse Ding.

Nu, Mieke, gib dein Guschel her;

Wenn's das alleine wär.
Ich kenn dich schon, du Bärenhäuter,
Du willst hernach nur immer weiter.
Der neue Herr hat ein sehr scharf Gesicht.

Ach! unser Herr schilt nicht;
Er weiss so gut als wir, und auch wohl besser,
Wie schön ein bisschen Dahlen schmeckt..

Ach, es schmeckt doch gar zu gut.
Wenn ein Paar recht freundlich tut;
Ei, da braust es in dem Ranzen,
Als wenn eitel Flöh und Wanzen
Uns ein tolles Wespenheer
Miteinander zänkisch wär.

Der Herr ist gut: Allein der Schösser,
Das ist ein Schwefelsmann,
Der wie ein Blitz ein Neu -Schock strafen kann,
Wenn man den Finger kaum ins kalte Wasser
steckt.

Ach, Herr Schösser, geht nicht gar zu schlimm
Mit uns armen Bauersleuten üm!
Schont nur unsrer Haut;
Fresst ihr gleich das Kraut
Wie die Raupen bis zum kahlen Strunk
Habt nur genug!

Es bleibt dabei,
Dass unser Herr der beste sei.
Er ist nicht besser abzumalen
Und auch mit keinem Hopfensack voll Batzen
zu bezahlen.

Unser trefflicher,
Lieber Kammerherr
Ist ein kumpabler Mann
Den niemand tadeln kann.

Er hilft uns allen, alt und jung.
Und dir ins Ohr gesprochen:
Ist unser Dorf nicht gut genug
Letzt bei der Werbung durchgekrochen?

Ich weiss wohl noch ein besser Spiel,
Der Herr gilt bei der Steuer viel.

Das ist galant,
Es spricht niemand

Von den caducken Schocken.
Niemand redt ein stummes Wort,
Knauthain und Cospuden dort
Hat selber Werg am Rocken.

Und unsre gnädge Frau
Ist nicht ein prinkel stolz
Und ist gleich unsereins ein arm und grobes Holz,
So redt sie doch mit uns daher.
Als wenn sie unersgleichen wär.
Sie ist recht fromm, recht wirtlich und genau
Und machte unserm gnädgen Herrn
Aus einer Fledermaus viel Taler gern.

Fünzig Taler bares Geld
Trockner Weise zu verschmausen,
Ist ein Ding, das harte fällt,
Wenn sie uns die Haare zausen,
Doch was fort ist, bleibt wohl/das ist/fort,
Kann man doch am andern Ort
Alles doppelt wieder sparen;
Lasst die fünfzig Taler fahren!

Im Ernst ein Wort
Noch eh ich dort
An unsre Schenke
Und an den Tanz gedenke,
So sollst du erst der Obrigkeit zu Ehren
Ein neues Liedchen von mir hören.

Klein-Zschocher
So zart und süsse
Wie lauter Mandelkerne sein
In unsere Gemeine
Zieh heute ganz alleine
Der Überfluss des Segens ein

Das ist zu klug vor dich
Und nach der Städter Weise;
Wir Bauern singen nicht so leise
Das Stückchen, höre nur, das schicket sich vor
mich!

Es nehme zehntausend Dukaten
Der Kammerherr alle Tag ein!
Er trink ein gutes Gläschen Wein,
Und lass es ihm bekommen sein!

Das klingt zu liederlich
Es sind so hübsche Leute da,
Die würden ja
Von Herzen drüber lachen;
Nicht anders, als wenn ich
Die alte Weise wollte machen:

Gib, Schöne,
Viel Söhne
Von artger Gestalt,
Und zieh sie fein alt;
Das wünschet sich Zschocher und Knauthain
fein bald!

Du hast wohl recht.
Das Stückchen klingt zu schlecht;

Ich muss mich also zwingen
Was Städtisches zu singen.

Dein Wachstum sei feste und lache vor Lust!
Deines Herzens Trefflichkeit
Hat dir selbst das Feld bereit,
Auf dem du blühen musst.

Und damit sei es auch genung

Nun müssen wir wohl einen Sprung
In unsrer Schenke wagen.

Dass heisst, du willst nur das noch sagen:

Und dass ihr's alle wisst,
Est ist nunmehr die Frist
Zu trinken.
Wer durstig ist, mag winken
Versagt's die rechte Hand,
So dreht euch unverwandt
Zur linken!

Mein Schatz, erraten!

Und weil wir nun
Dahier nichts mehr zu tun,
So wollen wir auch Schritt vor Schritt
In unsre alte Schenke waten.

Ei! hol mich der und dieser,
Herr Ludwig und der Steuer-Reviser
Muss heute mit.

Wir gehn nun, wo der Tudelsack
In unsrer Schenke brummt;
Und rufen dabei fröhlich aus:
Es lebe Dieskau und sein Haus,
Ihm sei beschert,
Was er begehrt,
Und was er sich selbst wünschen mag!

Marja Pool

Jos van der Lans

GLORIA

Gloria in excelsis Deo,
Et in terra pax hominibus
bonae voluntatis.
Laudamus te; Benedicimus te;
Adoramus te, Glorificamus te;
Gratias agimus tibi, propter
magnam gloriam tuam, Domine
Deus, Rex caelestis, Deus
Pater omnipotens.
Domine Fili unigenite,
Jesu Christe, Domine Deus,
Agnus Dei, Filius Patris,
Qui tollis peccata mundi,
miserere nobis;
Qui tollis peccata mundi,
sucipe deprecationem nostram;
Qui sedes ad dexteram Patris,
miserere nobis,
Quoniam tu solus sanctus,
Tu solus Dominus,
Tu solus Altissimus, Jesu
Christe.
Cum Sancto Spiritu in
gloria Dei Patris. Amen

GLORIA

Eer aan de God in den hoge,
En op aarde vrede aan de
mensen van goede wil.
Wij loven U; Wij zegenen U;
Wij aanbidden U; Wij verheer-
lijken U; Wij zeggen U dank
om Uw grote heerlijkheid,
Heer God, hemelse Koning,
God Vader almachtig.
Heer, eniggeboren Zoon,
Jesus Christus, Heer God,
Lam Gods, Zoon des Vaders,
Die wegneemt de zonden der
wereld, ontferm U onzer;
Die wegneemt de zonden der
wereld, neem ons
smeekgebed aan; Die zit aan
de rechterhand des Vaders,
ontferm U onzer. Want Gij
alleen zijt heilig, Gij
alleen de Heer, Gij alleen
de Allerhoogste, Jesus Christus.
Met den Heiligen Geest in de
heerlijkheid van God en den
Vader. Amen.